

İç Akım: Hane halkı bütün gelirini yurt içi mal ve hizmetlere harcıyorsa eğer firmalar elde ettikleri bütün bu gelirleri yurt içi hane halkına faktör ödemesi olarak veriliyorsa ve dışarıya hiç değişmiyorsa bu akım sonsuza kadar devam edebilir Para aynı hızda döşenir ve gelirler değişmezdir.

Sızıntılar (W): Hane halkı elde etmiş olduğu gelirlerin ancak bir kısmını yurt içi firmaların mal ve hizmetleri için harcar. Gelirlerin kalan kısmı belirli Benzer şekilde firmaların gelirleri ancak bir kısmını hane halkına öder. Bu gelirlerin kalanı da iç akımdan çekilir. Bu sızıntıların toplamı vardır: 1) Net Tasarruflar (S) 2) Net vergiler (T) 3) İthalat harcamaları (M)

1) Net Tasarruflar: Tasarruf hane halkının harcamadığı ve gelecek için bir kenara koymayı tercih ettiği gelirdir. Tasarruflar hane halkı tarafından banka ya da yapı ve kredi kooperatifleri gibi finansal kurumlara mevduat olarak yatırılır. Buradaki amaç hane halkından bankalara doğru gerçekleşen net akımdır. Bu nedenle net tasarrufların olumsuz etkisini ortadan kaldırmak için tasarruflardan hane halkının yapmış olduğu borçlanmaların ve eski tasarruflardan yapılan ekimlerin götürülmesi gerekir. Eğer hane halkının borçlanmadığı tasarrufları dışarıya aktarırsa dışarıya net olarak net akım ters yönde olacaktır.

2) Net Vergiler (T): İnsanlar vergi ödediklerinde paranın iç akımdan çekilmesi söz konusu olur. Modelde net vergiler (T) hane halkı ve firmaların hükümetle olan net akımı ifade etmektedir. Ve toplam vergilerin yordamlarını göstermektedir.

3) İthalat harcamaları (M): Hane halkı gelirlerinin bir kısmını ithal edilen ya da üretimde ithal edilen malları mal ve hizmetler için harcar.

$$W = T + S + M$$

Enjeksiyonlar (J): Firmaların üretime yönelik talebin sadece bir kısmını tüketici harcamaları oluşturur. Talebin diğer kısmı iç akım dışındaki başka kaynaklardan oluşur. Bu tür enjeksiyon vardır:

1) Yatırım (I) 2) Hükümet harcamaları (G) 3) İhracat (X)

1) Yatırım (I): Firmaların çeşitli finans kurumlarından elde ederek ya eski tasarruflar ya da bankalardan yalova harcadığı paradır. Firmalar teçhizat ve donanım yatırım yaptıkları gibi parayı diğer yönü mal ve mal mal stoğu oluşturmaya da harcarabilirler.

2) Hükümet Harcamaları (G): Hükümetlerin firmaların ürettiği mal ve hizmetler için yapmış olduğu harcamalar enjeksiyon kabul edilir (Yol yapımı, hastane ve okullar). Bu tür hükümet harcamaları devlet harcamaları yer almaktadır.

3) İhracat: Dışarıdan gelen para, yabancıların bizim ürettiği mal ve hizmetler için yapmış oldukları harcamalarıdır.

$$J = I + G + X$$

Eğer enjeksiyonlar (J) > sızıntılar olursa (W)

1) Ekonomik büyüme ortaya çıkar. 2) Firmalar artan talebi karşılamak için daha fazla işçi çalıştırarak istihdam artar. 3) Enflasyon artışı eğilimi gösterir. 4) Ödemeler dengesinde ihracat ihtiyacı karşılanabilir.

Eğer sızıntılar (W) > enjeksiyonlar (J)

Deflasyon meydana gelir. Kısa dönemde W ile J arasında bir denge noktası olduğu için ürün döneminde birbirine denk olmalıdır. Yoksa ekonomide sorunlar çıkar.

Milli Gelir ya da üretimi nasıl ölçebiliriz: 3 şekilde ölçülebilir:

- 1) Üretim yöntemine göre m6 hesaplanması
- 2) Gelir " " " "
- 3) Harama " " " "

1) Üretim Yöntemine göre m6 hesaplanması: Ülkede her endüstride üretilen mal ve hizmetlerin değerlerinin toplanmasıdır. Firmaların ürettiği ürünlerin değerleri toplanır.

2) Gelir Yöntemine göre m6 hesaplanması: $GSYİH = C + I + G + (X - M)$

3) Harama Yöntemine göre m6 hesaplanması: $GSYİH = C + I + G + (X - M)$

$$C = C_{ot} + c_{YA}$$

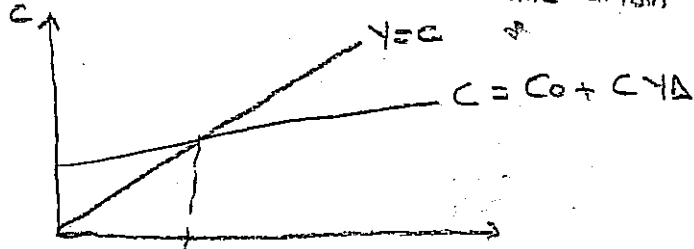
$$YB = Y - T + TE$$

$$S = SYB - S_0$$

$$Y = C + S$$

NX = Net ihracat

* Gelirler arttıkça tüketim de fazla olur. Düşük gelir düzeylerinde tasarruf oranı konsistettir. Burada önemli olan gelirdeki $\downarrow$ birimlik artışın ne kadarını tüketime kanallara edildiğidir.

Tasarruf Tüketim ilişkisi grafiği

$$* GSYİH = C + I + G + X - M$$

I = Net yatırım + Amortismanlar.

Yatırım = Net yatırım = Sermaye stokuna yapılan net ilavedir

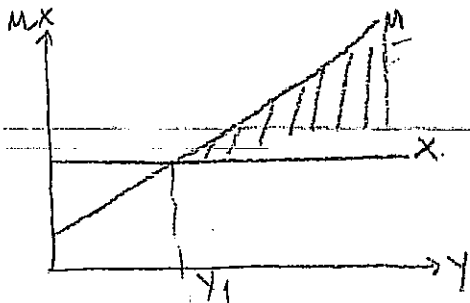
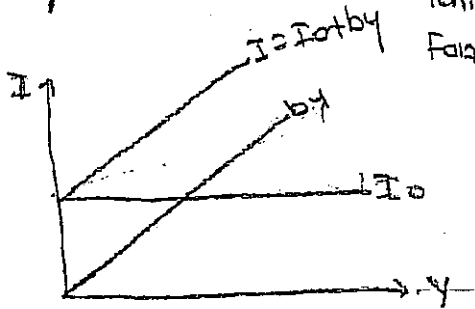
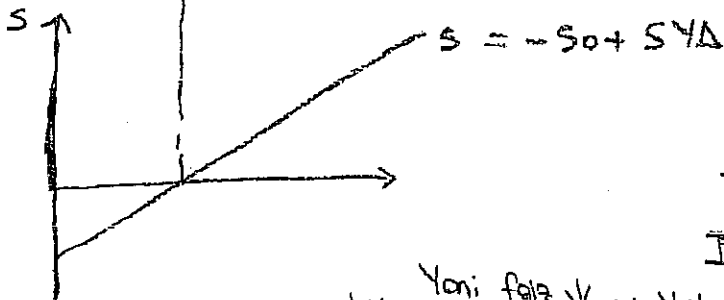
$$I = I_0 + b \cdot y \quad \rightarrow \text{Yatırımların gelire duyarlılığı}$$

$$I = I_0 - d \cdot i \quad \rightarrow \text{Yatırımların faize duyarlılığı}$$

Yeni faiz $\downarrow \Rightarrow$ Yatırımlar $\uparrow$

Faiz $\uparrow \Rightarrow$ Yatırımlar $\downarrow$

* Burada gelirdeki artışın yatırımı uyarlama durumunu göstermektedir

İthalat - İhracat grafiği

$$M = M_0 + m \cdot y$$

Net ihracatı gösteren grafik

İhracat
Alınan
Döviz

D İktisadi Analiz

Amortismanlar = Yatırım - Saf Yatırım

$GSYH = GSYH + \text{Dis, olem net}$ $SMH = GSMH = \text{Amortismanlar}$

$m.H = SMH - \text{Dolaylı veripiler} + \text{Sibvansiyonlar} = U + F + R + K$ (faktör fiyatlarıyla mG)

$KMH = mH - \left[\begin{matrix} \text{Sirketlerin dağıtılmayan kârı} \\ \text{Prim ödemeleri} \\ \text{Kurumlar vergisi} \end{matrix} \right] + \text{Transfer hesapları}$

$HMH = KMH - \text{Dolaylı veripiler}$

S-1) $C = 8$ milyon TL

$I = 3$ " "

$X-m = -1,5$ " "

Dolaylı veripiler = 11,5 " "

Saf Yatırım = 1 " "

$YIH = 8$ " "

Sirketlerin dağıtılmayan kârı : 0,7 milyon TL

Prim ödemeleri : 0,6 " "

Kurumlar Vergisi : 0,7 " "

Gelir Vergisi : 1,2 " "

Transferler : 1 " "

- A) $GSYH = ?$ B) $G = ?$ C) $KYIH = ?$ D) $HYIH = ?$

$KYIH = YIH - \left[\begin{matrix} \text{Sirketlerin dağıtılmayan kârı} \\ \text{prim ödemeleri} \\ \text{Kurumlar vergisi} \end{matrix} \right] + TR$

$KYIH = 8 - (0,7 + 0,6 + 0,7) + 1$

$KYIH = 7$

D) $HYIH = KYIH - \text{Dolaylı veripiler (Gelir vergisi)}$

$HYIH = 7 - 1,2$

$HYIH = 5,8$

A) $SYIH = GSYIH - \text{Amortismanlar}$

$YIH = SYIH - \text{Dolaylı veripiler} + \text{Sibvansiyonlar}$

$8 = SYIH - 11,5 + 0$

$9,5 = SYIH$

Amortismanlar:

$9,5 = GSYIH - (\text{Yatırım} - \text{Saf Yatırım})$

$9,5 = GSYIH - 2$

$11,5 = GSYIH$

B) $G = C + I + G + X - M$

$GSYIH = 8 + 3 + 6 - 1,5$

$11,5 = 9,5 + G$

$G = 2$

Handwritten notes:
 11,5
 9,5
 2

S-2) Amortmanlar = 10

Faiz = 40

İncirler = 400

Rent = 40

Kör = 70

Bölümlü vergiler = 70

Kurumlar vergisi = 30

Gelir Vergisi = 10

Prim beşmeler = 30

Dağıtılmayan Kurum Kararı = 10

Transferler = 20

Net his faktor getirisi = $100(X-m)$

- A) GSYIH B) SYIH C) YIH D) KYIH e) HYIH

A) GSYIH = $Y + C + I + G + X - m$

SYIH = GSYIH - Amortmanlar

YIH = SYIH - Bölümlü vergiler + Silvansiyonlar = $F + H + R + K$

YIH = $40 + 400 + 40 + 70$

YIH = 550

KYIH = YIH - $\left[\begin{matrix} \text{Kurumlar V} \\ \text{Dağıtılmayan Kurum Kararı} \\ \text{Prim beşmeler} \end{matrix} \right] + TR$

KYIH = $550 - (30 + 10 + 10) + 20$

KYIH = 500

HYIH = KYIH - Bölümlü vergi

HYIH = $500 - 10$

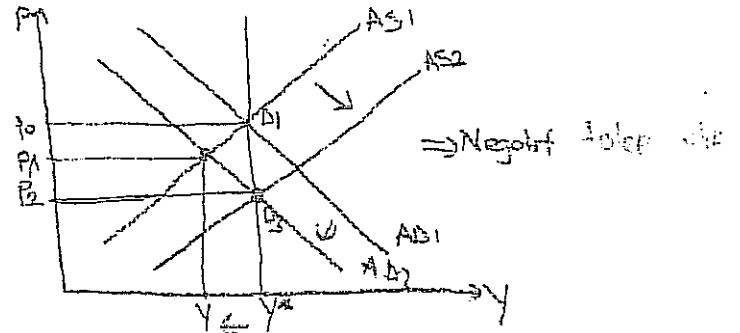
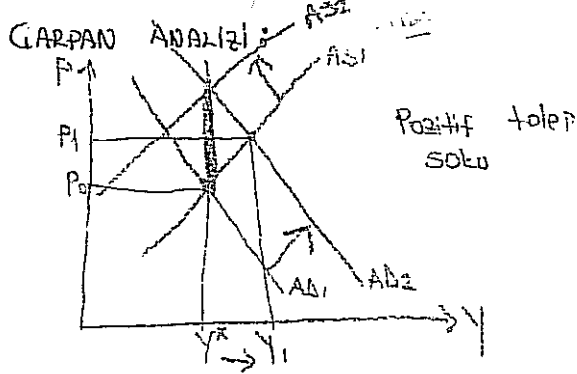
HYIH = 490

$550 = SYIH - 70$

620 = SYIH

$620 = GSYIH - 10$

630 = GSYIH

*Ekonomide bir talep sokunun etkileri:

1) Talep genişlemesi ve etkisi milli gelir düzeyi, fiyatlarının istenilen düzeyde kalmasını sağlar.

$AD \uparrow \rightarrow Y \uparrow \rightarrow P \uparrow \rightarrow$ emek piyasası daha fazla ücret talep eder.

$W \uparrow \rightarrow AS \downarrow \rightarrow P \uparrow \rightarrow Y \downarrow$

bu süreçte ücretler artar.

Talepte bir artış meydana geldikçe piyasanın bunu nasıl dengeleyeceği: $AD \downarrow \rightarrow Y \downarrow \rightarrow P \downarrow \rightarrow W \downarrow \rightarrow AS \uparrow \rightarrow P \downarrow \rightarrow Y \uparrow$

*Keynesyen eleştirisi:

Borçluluğunun yanı sıra ücretler aşağı düşer eşit değildir. Bu nedenle ücretlerde meydana gelecek bir düşüş üretimin düşmesine sebep olacaktır.

*** Her iki grafikte klasik, neoklasik, monetaristler için geçerlidir. Bu grafiklerde IMF uygulayarak MSB mişahata çalışılır.

*** P_0 genel piyasalarda ücretler aşağı düşer eşit değilse devlet maliye politikası mişahata edilecek ne şekilde mişahata edilir? Garpani mişahatıdır.

İKİSADİ FİYAT

$M = M_0 + M_1$

$Y = C + I + G + X - M$

$I = I_0 + bY$

$T_x = T + tY$

$C = C_0 + cY_d$

$I = I_0$ di

$Y_d = Y - T_x + TR$

$G = G_0$

$Y_d = Y + TR - T - tY$

$X = X_0$

$T = \frac{tY}{1-c}$

$tY = \frac{tY}{1-c+t}$

$Y = C_0 + C(Y + TR - T - tY) + I_0 + bY + G_0 + X_0 - M_0 - M_1$

$Y = \frac{1}{1-c-b+m+ct} [C_0 + I_0 + G_0 + X_0 - M_0 - CT + CTR]$

$K_G = \frac{1}{1-c-b+m+ct} \Rightarrow$ Kamu harcamaları çarpanı

$K_T = \frac{-c}{1-c-b+m+ct}$ Vergi çarpanı

$K_{TR} = \frac{c}{1-c-b+m+ct}$ transfer harcamaları çarpanı

$\Delta Y = K_G \cdot \Delta G$
 $\Delta Y = K_{TR} \cdot \Delta TR$
 $\Delta Y = K_T \cdot \Delta T$
 Otonom harcamalarda, değişiklikleri milli gelire etkisi

*** Devlet gelire bağlı vergi oranını değiştirirsek ms bundan nasıl etkileriz?

$\Delta Y = \frac{-1}{1-c+t_2} \cdot cY_1 \cdot \Delta t$

$\Delta T = \frac{t_2 - t_1}{1-c}$ formülü or b c lü

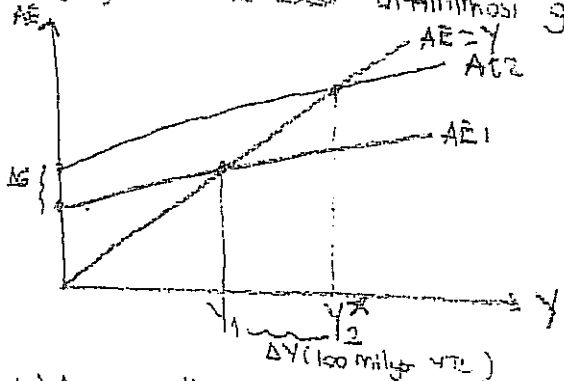
$S + T = I + G$

$S = S_Y - S_0$

$Y_d = (Y + TR - T_x)$

* $-S_0 + S(Y - T_x + TR) + T_x = I + G$
 sonraki etkileri

soru: Bir ekonomi efektif istihdamdadır. Bu ekonominin tam istihdam düzeyine ulaşabilmesi için gelir dağılımı 100 milyar YTL yükseltilmesi gerekmektedir. Halk gelire 1 bir artış karşısında %20 sini tasarruflar edmektedir. Gelirdeki bu artış sağlanabilmesi için (yani 100 milyar YTL'lik artış) Gelir ne kadar arttırılması gerekir?

$\Delta Y = \Delta G \cdot K$
 $\Delta Y = \Delta G \cdot \frac{1}{1-c}$
 $\Delta Y = \Delta G \cdot \frac{1}{1-0.8}$
 $100 = \Delta G \cdot 5$
 $\Delta G = 20$

$s + c = 1$
 $s = 0.2$
 $c = 0.8$
 $\Delta Y = 100$

b) Aynı veriler için 100 milyar YTL artış sağlamak için vergiler ne kadar (T) arttırılmaktadır?

$\Delta Y = \frac{-c}{1-c} \cdot \Delta t$
 $100 = \frac{-0.8}{0.2} \cdot \Delta t$
 $\Delta t = -0.25$

sonuç: Kamu harcamalarında %20'lik bir artış 100 milyar YTL'lik bir artışa neden oluyor, vergilerdeki %25 bir azalmada 100 milyar YTL'lik bir artışa neden olmaktadır.
 Burada kamu harcamalarında artış olduğu için harcamalar. Çünkü %20'lik bir artışta aynı miktarda ms'de değişim sebebi olmuştur. Aynı t. vergilerde aynı miktarda ulaşmışken %25 azaltılmıştır. Bu yüzden burada ms arttırılmak için G tercih edilmiştir. Ancak kamu harcamaları isteye bağlıdır.

Handwritten signature or mark.

Soru: $y_1 = 500$ $t_2 = 0,10$
 $t_1 = 0,20$
 $c = 0,80$ ise $\Delta y = ?$

Devlet vergisi: %20'den %10'a kısıldığında y 'deki değişime ne olur?
 Cevp: $\Delta y = \frac{-1}{1-c+t_2} \cdot C y_1 \cdot \Delta t \Rightarrow$ Devletin gelire bağlı vergi oranının değiştirilmesi sonucunda MG etkilenmesi
 $\Delta t = t_2 - t_1$ $\Delta t = 0,10 - 0,20$ $\Delta y = \frac{+1}{1-0,80+(0,10-0,20)} \cdot 0,80 \cdot 500 \cdot 0,10$
 $\Delta t = -0,10$ $\Delta y = 142$

$y_2 = y_1 + \Delta y \Rightarrow 500 + 142 = y_2$

$T_x = t \cdot y_1$ $T_x = t \cdot y_2$
 $T_x = 0,20 \cdot 500 = 100$ $T_x = 0,10 \cdot 642$
 $T_x = 64,2$

Devlet vergi oranını azalttığı için %64,2 gelir vergisi kaybına uğramıştır.

Soru: Marginal tüketim eğilimi (C) = 0,80 olan dışa kapalı bir ekonomide gelir vergisi oranı (t) %20'dir. Bu ekonomide $G = 150$ milyar \$ ve $TR = 150$ milyar arttığına y (MG) ne yönde ve ne kadar değişir?

Görüş: $c = 0,8$ $\Delta y = 535$
 $t = 0,1$ $\Delta y_2 = 428$
 $\Delta G = 150$
 $\Delta TR = 150$
 $\frac{\Delta y}{\Delta G} = \frac{1}{1-c+t}$ $\frac{\Delta y}{150} = \frac{1}{1-0,8+(0,1)}$

* Kamu harcamalarının etkisi direkt olduğu için kamu harcamalarındaki artış MG'de fazla artırmıştır.
 * TR harcamaları aynı oranda artış kamu harcamalarındaki artış gibi MG artırmıştır.
 *** Kamu harcamalarındaki artış serbest soru olduğu için

$\frac{\Delta y_2}{\Delta TR} = \frac{c}{1-c+t}$

$\frac{\Delta y_2}{150} = \frac{0,8}{0,28}$

Soru: $C_0 = 40$ $S = 0,20$
 $I = 10$ ve $I_0 = 60$ ise $y = ?$

Görüş: 1) Yol: $y = C + I$

2) Yol: Sızıntılar ve enjeksiyonlar yöntemiyle görülür.

$C = C_0 + c \cdot y$ $40 + 0,8y + 60 = y$

$c + s = 1$
 $0,8 + 0,20 = 1$
 $c = 0,8$

$C = 40 + 0,8y$
 $I = 60$

$100 = 0,2y$
 $y = 500$

$S = I$

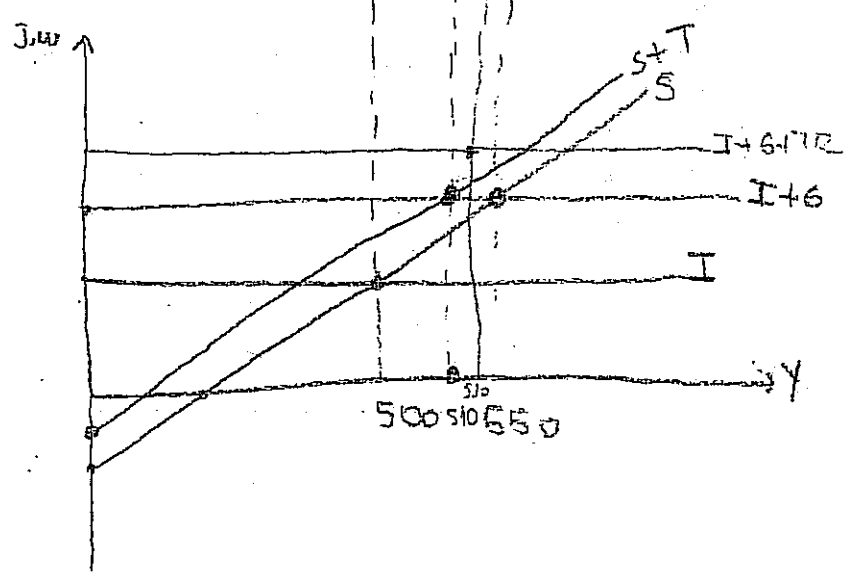
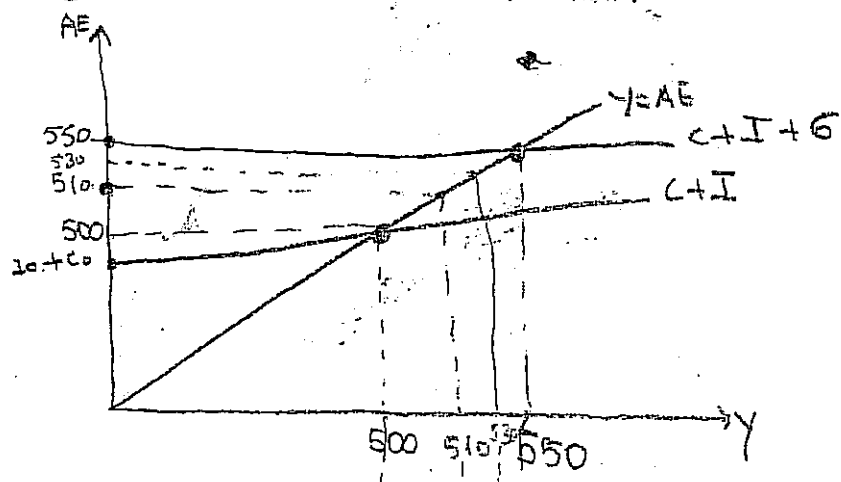
$S = -S_0 + s y$
 $S = -40 + 0,2y = I$
 $60 = -40 + 0,2y$
 $100 = 0,2y$

$y = 500$

$S = 60$

4)önemli

İktisadi Analiz

b) Aynı veriler geçerliyse kamu harcamalarını 10 br arttırarak Y nasıl etkiler?

$$\frac{\Delta Y}{\Delta G} = \frac{1}{1-c} \quad \frac{\Delta Y}{\Delta G} = \frac{1}{0,2}$$

$$\Delta Y = 50$$

Yani kamu harcamalarını arttırdığımız zaman milli gelinimiz 50 br artarak yeni gelir = 550

c-) Aynı veriler geçerliyse gelirin bağımsız olarak 10 - br vergi son buruştur. Olusacak yeni milli gelir düzeyin, toplam talep ve sızıntı enjeksiyon yöntemiyle gösteline ve grafisini çiziniz?

sızıntı enjeksiyon yöntemiyle
I+G = S+T

$$I_0 + 10 = -50 + 0,8(Y - T) + T$$

$$70 = -40 + 0,2(Y - 10) + 10$$

$$100 = 0,2Y - 2$$

$$102 = 0,2Y$$

$$Y = 510$$

$$Y = C + I + S$$

$$C = C_0 + C_1 Y_d$$

$$Y = C_0 + C_1(Y - T) + I_0 + G$$

$$Y = 40 + 0,8(Y - 10) + 60 + 10$$

$$Y = 110 + 0,8Y - 8$$

$$0,2Y = 102$$

$$Y = 510$$

Handwritten scribbles and signatures.

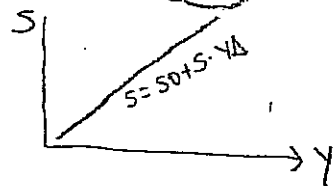
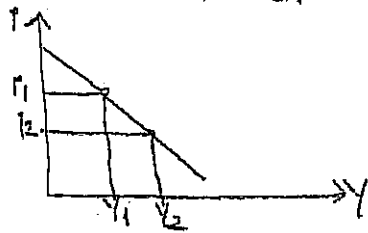
d) Aynı veriler geçerliyse TR 's 5 bir artarsa Y ne yönde ve ne kadar değişir? Bunun tep kim talep ve fiyat enjeksiyon yöntemiyle hesaplayıp grafikini çiziniz?

Cevap): $\frac{\Delta Y}{\Delta TR} = \frac{C}{1-C}$ $Y = 510 + 20$ $I + G = S + T$
 $\frac{\Delta Y}{5} = \frac{0,18}{0,2}$ $Y = 530$ $60 + 10 = -50 + S \cdot (Y - T + TR) + T$
 $AY = 20$ $60 + 10 + 5 = -40 + 0,2(Y - 10 + 5) + 10$
 $75 = -30 + 0,2Y - 1$
 $75 = -31 + 0,2Y$
 $106 = 0,2Y$
 $Y = 530$

Not: TR harcamaları enjeksiyonlar kapsamında yer alır bu durum istisnai durumdur.

IS-LM Analizi
 LM $\rightarrow$ para piyasası IS $\rightarrow$ mal piyasası

IS Eğrisi: Yatırımlarla tasarrufları ya da sıratlılarla enjeksiyonları eşitleyen fiyat oranları ile gelir bileşenini verir $Y = I_0 - b \cdot i$ Yatırımların faize duyarlılık katsayısı

* IS üzerinde her noktada yatırım-tasarruf eşitliği var. yada sıratlılar = enjeksiyon

Mal piyasasının denge:

s-1) $I = 55 - 200i$ $S = -40 + 20Y$ verildiğinde IS denge denklemini yazınız?

c-1) $I = S$
 $55 - 200i = -40 + 20Y$
 $95 - 200i = 20Y$
 $Y = \frac{95 - 200i}{20} = LM$ denklemini
 $Y = 4,75 - 10i$

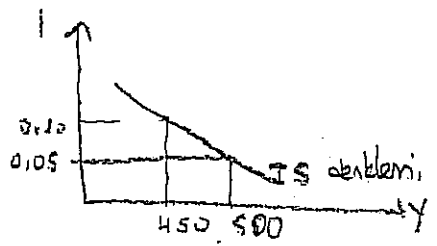
s-2) $C = 40 + 0,18Y$ $I = 55 - 200i$ $G = 20$ $T_x = 20$ verildiğinde IS denklemini

c-2) $Y = 40 + 0,18(Y - 20) + 20 + 55 - 200i$
 $Y = 24 + 0,18Y + 20 + 55 - 200i$

$0,2Y = 99 - 200i$
 $Y = 495 - 1000i$ (IS denklemini)

s-3) $C = 40 + 0,18Y$ $I = 70 - 200i$ olduğuna göre A) IS denklemini B) Faiz haddi 0,10 ve 0,05 iken gelir düzeyini belirtiniz?

c-3) A) $Y = 40 + 0,18Y + 70 - 200i$ B) $Y = 550 - 1000 \cdot (0,10)$ c-) $Y = 550 - 1000 \cdot (0,05)$
 $0,2Y = 110 - 200i$ $Y = 450$ $Y = 500$
 $Y = 550 - 1000i$ $i = 0,10$ $i = 0,05$

b) $M_s = M_d$ (Denge kavulu) $\rightarrow$ is...

s-4) Para arzı 100 TL'den 150 TL'ye yükselirse para talebi 0,2 Y ise denge geliri ne olur

c-4) $M_s = M_d$ * Bağımlı değişken bağımsız denkleme bölerek $\left(\frac{\Delta Y}{\Delta M}\right)$ para miktarındaki değişkenlere ilişkin olan para arzının $\left(\frac{1}{k}\right)$ yi buluyor $\left(Y = \frac{1}{k} = \frac{\Delta Y}{\Delta M}\right)$

Para Talebi: İşlem - İhtiyat = $M_t = L_1(Y)$
 Spekulatif Para talebi = $M_o = L_2(i)$
 Toplam Para talebi = $M_d = M_t + M_o$

$M_d = L(Y, i)$

s-5) $M_t = 0,25Y$ $M_s = 200$ $M_o = 50 - 200i$
 $M_s = 100 = 0,25Y$ $Y = 400$
 $M_s = 110 = 0,25Y$ $Y = 440$
 $\Delta Y = 40$

c-5) $200 = M_t + M_o$ $200 = 0,25Y + 50 - 200i$
 $150 + 200i = 0,25Y$
 $600 + 800i = Y$ (LM denklemini)

s-6) $M_s = 200$ $M_t = 0,25Y$ $M_o = 40 - 500i$ $\rightarrow$ eklenmiş göre LM denklemini buluyor?

c-6) $200 = 0,25Y + 40 - 500i$ $Y = 640 + 2000i$
 $160 = \frac{Y}{4} - 500i$
 $160 + 500i = \frac{Y}{4}$

s-7) $C = 90 + 0,625Y_d$ $Y_d = Y$ $I = 150 - 100i$ $M_t = 0,25Y$ $M_s = 180$ $M_o = 50 - 200i$

IS denklemini bulalım: $I + C = Y$ LM denklemini bulalım: $M_s = M_d$

$150 - 100i + 90 + 0,625Y = Y$ $M_d = M_t + M_o$
 $240 - 100i = 0,375Y$ $M_d = 0,25Y + 50 - 200i$
 $180 = 0,25Y - 200i$
 $180 + 200i = \frac{Y}{4}$ (LM denklemini)
 $520 + 800i = Y$
 $640 - 267i = 520 + 800i$
 $120 = 1067i$
 $i = 0,112 \rightarrow 11,2$

s-8) $C = 100 + 0,8Y$ $I = 150 - 600i$ $M_s = 200$ $M_t = 0,2Y$ $M_o = 50 - 600i$

c-8) $Y = 100 + 0,8Y + 150 - 600i$ $200 = 0,2Y + 50 - 600i$
 $0,2Y = 250 - 600i$ $400i + 150 = \frac{Y}{5}$
 $Y = 1250 - 3000i$ $\rightarrow$ IS denk $Y = 200i + 750$

$1250 - 3000i = 200i + 750$

$500 = 500i$

$i = 10i$

$i = 0,1$

$i = 10$

$Y = 950$

$C = 100 + 0,8Y \rightarrow C = 860$

$I = 150 - 600i \rightarrow I = 150 - 600 \times 0,1 = 90$

$I = 90$

$$LM \rightarrow 750 + 2000i = Y$$

$$i=0 \quad Y=750$$

$$Y=0 \quad i=0,375$$

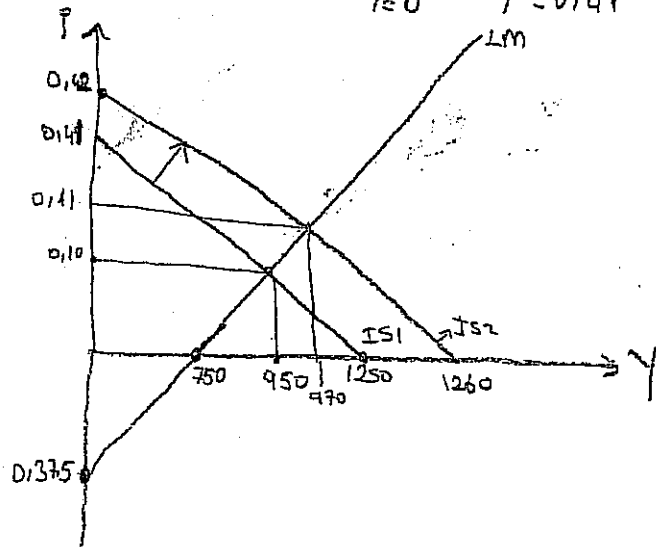
$$IS = 1250 - 3000i = Y$$

$$Y=1250 - 3000i$$

$$i=0 \quad Y=1250$$

$$Y=0 \quad i=0,41$$

mol piyasası

$G=10$ $TX=0$ bir devlet sektörü eklendiğinde

1) IS ve LM sadıklarının binyollarının yarıları ve büyüklükleri nedir?

2) Yeni denge düzeyini bulunuz.

A) $Y = 1260 - 3000i$ } mol piyasası B) Yeni denge noktası

$$i=0 \quad Y=1260$$

$$Y=0 \quad i=0,42$$

IS kayması
oldu.

$$Y = 150 + 600i + 100 + 0,8Y + 10$$

$$0,2Y = 260 - 600i$$

$Y = 1300 - 3000i \Rightarrow$ IS Yeni mol piyasası

$$1300 - 3000i = 750 + 2000i \quad c) Y = 970$$

$$550 = 5000i$$

$$i = 0,11$$

$$Y = 970$$

$$i = 0,11$$

$$C = 876$$

$$I = 841$$

Tüketim ve Yatırım düzeyleri

Soru (önemli): Basit bir ekonomideki makro ekonomik verilerden bazıları aşağıdaki gibidir?

Faiz Haddi (i) = 0,05

Marginal yatırım eğilimi (i_1) = 0,1

Yatırımın faize duyarlılık katsayısı (i_2) = 10

Marginal Tasarruf Eğilimi (s) = 0,3

Marginal ithalat eğilimi (M_1) = 0,1

Otonom tüketim harcaması (C_0) = 600

Otonom yatırım harcaması (I_0) = 250

Otonom ithalat harcaması (M_0) = 50

İhracat hasılatı (X) = 450

Para talebi (M_d/P) = $0,14Y - 80i$

Para arzı (M_s/P) = 1200

A) Ekonomi denge gelir (Y_c) ve Gdp'nin katsayısı (G) hesaplayınız?

B) Denge gelir seviyesinde dış ticaret dengesinin ne durumda olduğunu hesaplayarak belirtiniz?

C) Geçici bir varsayımla ihracat hasılatının 450'den 390'a gerilediğini dikkate alıp denge gelir ve dış ticaret denge sinde meydana gelen değişimleri hesaplayarak yorumlayınız.

D) Bu ekonomideki mol piyasası denge eğrisini temsil eden denklemleri kurunuz. Mol piyasası denge eğrisinin eğimini tespit edip neyi ifade ettiğini açıklayınız.

E) Ekonomide para piyasasının denge eğrisini temsil eden denklemleri kurunuz. Para piyasası denge eğrisinin eğimini tespit edip neyi ifade ettiğini açıklayınız.

6

İktisadi Analiz

b)

zayıp: LM denklemleri: $ms = md$

IS denklemleri: $Y = C + I + G + X - m$

$1200 = 0,44 - 80i$

$C = C_0 + c_y$

$1200 + 80i = 0,44$

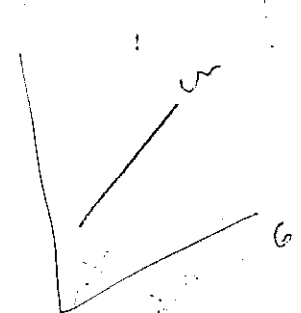
$I = I_0 - b_1 i + b_2 \cdot Y$

$Y = 3000 + 200i$

$M = M_0 + m \cdot Y$

$X = X_0$

$I = 250 - 10i + 0,1Y$

$Y = 600 + 0,7Y + 250 - 10i + 0,1Y + 450 - 80i = 0,1Y$

$0,84 = 1250 - 10i$

$Y = 4166 - 33,3i$ → IS denklemleri

Carpan katsayısı = $\frac{1}{1 - c - b_1 + m}$ → $1/0,3 = 3,3$ → Carpan katsayısı

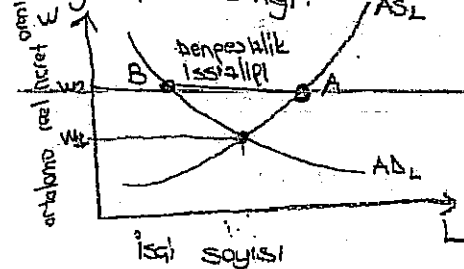
$\frac{1}{1 - 0,7 - 0,3 + 0,1}$

İssizlik ve Farklılar

İssizliğin maliyetleri: 1) Kendisine ve ailesine maliyetleri vardır 2) Ekonomiye maliyeti vardır
a) gelir ve üretim kaybına b) sosyal giderlerine c) İssizlikle mikrodaki kin ek tedbirlere d) devletin vergi kaybına e) Diğer İssizlerin gelir kaybına neden olur

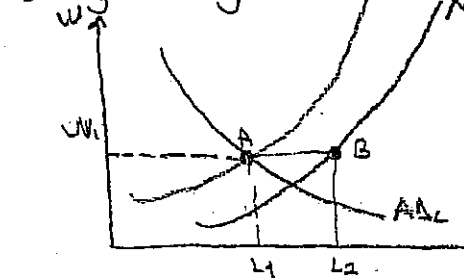
İssizlik süresini belirleyen faktörler: * İssizlik havuzunun büyüklüğü * İssizlik havuzuna girme çıkışları ve hızları * Ekonominin Gevirmesi (Gevirme → Büyüme → İstihdam → Durulma → Kuvvetme)

A) Dengesizlik İssizliği:

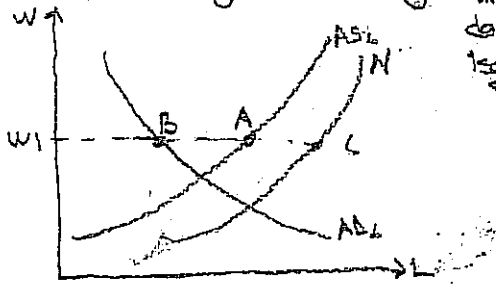
* piyasa AB aralığı kadar İssizlik meydana gelir buradaki İssizlik gayri iradi İssizliktir.
* Aslında piyasa w1 ücret düzeyinde toplam İstihdamın varlığından dolayı sendikalar baskılar etkilerle abasıyla ücretler w2 seviyesine yığılıp İssizlik olmayacak abasıyla dengelik İssizliği oluşacaktır.
* Toplam emek oranı inelastiktir. Fakat bu tamamen inelastik değil dir. (çünkü İssiz olanlar daha iyi ücretle iş aramak yerine iş teklifini kabul etmeye devam ederler, yani zamanla devamlı yeteneklerini artırır ve babolar.)
* Toplam emek farklı seviyelerde aynı emek kullanımı şartları altında farklı üretim faktörlerini ilana eder.

B) Denge İssizliği:

* Ekonomi w1 - L1 ikilinde dengedeysen ya işverenler ya da işçiler beklentilerine kriterlerine uygun bir iş ya da işçi bulamadıkları için denge İssizliği olur. (L1 - L2) oranıdır.
* ASL ile N arasındaki fark ücretler arttıkça azalır.
* Emek piyasası dengede olsa bile bu durum her zaman İstihdam edilecek olanlara gelmez. Bazen kulları daha iyi iş bulmak umidiyle oranın sürdürebilir.
* N eşit toplam işgücü sayısını göstermektedir. Bu eşitlikle toplam Arz eşitliği (ASL) oranında yatacak mesafe bu ücret İstihdam edilemezken kabul edenlerin dönüp iş aramayı sürdürmeleri.
* L1 denge İstihdam düzeyi A-B mesafe ise denge İssizlik düzeyidir.
* ASL eğrisinin yüksek ücret düzeylerinde N eğrisine yaklaşıpı dikleştiğinde bunun nedeni İssizlerin kendilerine teklif edilen ücret düzeyi arttıkça işi kabul etmeye daha istekli olmalarıdır.

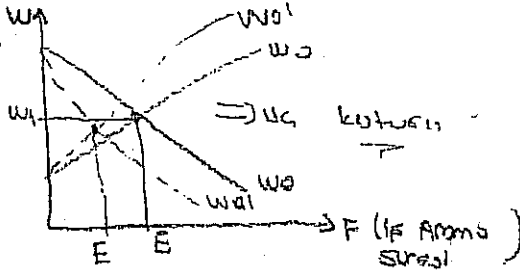
C) Denge ve Dengesizlik İstisatlığı: * Denge ve dengesizlik istisatlığı birlikte verilmistir. w_1 ücret oranını da A-B dengesizlik istisatlığını, C-A denge istisatlığını, C-B iş toplam istisatlığı ifade etmektedir.

Dengesizlik İstisatlığı nedenleri: A) Reel ücret istisatlığı B) Tolep yeterisatlığı C) emek arzının emek talebi sabitken artması

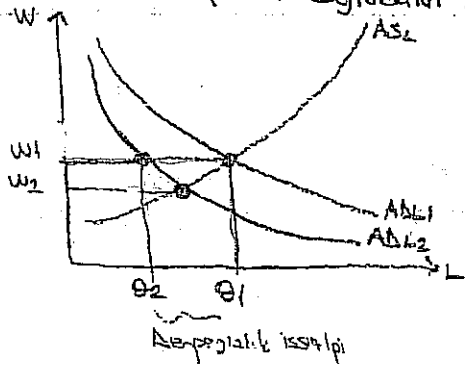
Denge istisatlığının nedenleri: A) Frikسیونel istisatlık B) Yapısal istisatlık (teknoloji ve Tüketim kolun da değısme) C) mevsimsel istisatlık

A) Frikسیونel istisatlık: İş orama istisatlığıdır.

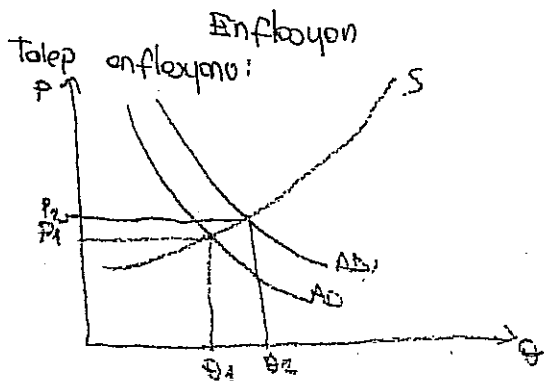

* İşçiler iş orama sınırları arttıktan daha yüksek ücrette iş bulmasını düşünür (w_0).
 * Yeni iş oramaya başlayan işçilerin ücret beklentisi yüksek olur. Fakat zaman ilerledikçe bu beklenti düşer (w_0) sonucu bu iki eğri tekrar ve bu iki orama işe girer.
 * Beklenen istisatlık yordamını azaltması, w_0 'yi kabul eder.
 * İş oramaya ilgili haber yaygın oramlarının arttırılması, w_0 'yi yukarı doğru çekerek ve istisatlık süresi azaltır.

B) Tolep yeterisatlığında kaynaklı istisatlık: (Keynes'e göre emek AA eğrisi)

* Cari ücret oranı w_1 'de toplam emek talebi emek arzına eşittir. Bu durumda dengesizlik istisatlığı söz konusu değildir.
 * Ekonomik resesyona girdiğinde varsayalım. Bu durumda tüketici talebi düşecektir ve bunun sonucunda firmalar daha az işçi talep edecektir. Emek toleple eğrisi solo AD_2 kayacaktır. Eşit ücret indirimine karşı direnç varsa ücretler w_1 düzeyinde sabit kalır. Bu durumda $E_1 - E_2$ kadar dengesizlik istisatlığı ortaya çıkacaktır.
 * Ortalama ücret oranı w_2 'ye düşerse bile toleple yeterisatlığının kaynaklı istisatlık durumu değişmez. Neden, ekonomide ücretlerde genel bir indirimin istisatların gelirlenmesi ve buna bağlı olarak da onların emek talebide yarıdan azalmasıdır. Mollara yönelik toplam toleple azaldığında kayacaktır. Ücret w_2 'ye düşmüş olsa bile w_2 denge ücret düzeyi değildir. Bu ücret düzeyinde bile hâlâ toleple yeterisatlığıda kaynaklı istisatlık vardır.

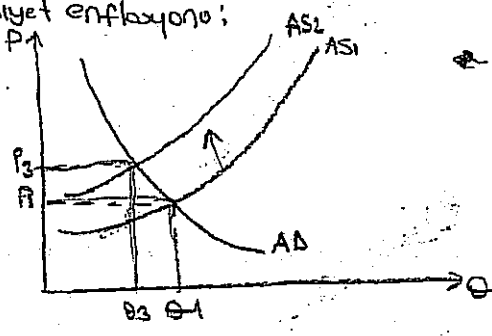

* Toleple enf. (toleple şoku) şeklinde meydana gelen bir defoluk ortaktır toleple şoku. Bu ortamda hükümet harcamalarının arttırılması kaygısızca olabilir. Bu durumda kısa dönemde enflasyona yol açacağı etki geçtikten sonra enflasyon sifiro düşecektir.
 * Toleple enf. (toleple şoku) toleple yeterisatlığında kaynaklı istisatlık için koruyucudur.
 * Ekonomik resesyona girdiğinde toleple yeterisatlığında kaynaklı istisatlık $\uparrow$ toleple enf. $\downarrow$. Bu nedenle ekonomide gerunimin azalmasına yol açtığından toleple enf. $\uparrow$ toleple yeterisatlığında kaynaklı istisatlık düşer.

2

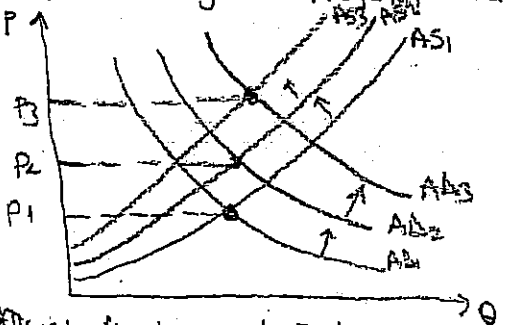
İktisadi Analiz

Maliyet enflasyonu:

* Toplam arz eğrisinin sola doğru kaymasıyla ilişkilidir. Bu tür kaynaklar maliyetler toplam talepten bağımsız olarak arttığını da ortaya çıkar.
 * Firmaların maliyet artışıyla karşılıklı olarak kumar fiyatları arttırarak ve böylece maliyet artışlarını tüketicilere yansıtarak kumanda üretimi kısarak cevap vermektedir. Toplam arz eğrisi AS1'den AS2'ye kaymıştır. Bu kayma nedeniyle fiyat düzeyi P3'e giden üretim Q3'e gerilemiştir.
 * Fiyatları arttırıp üreticiler, talep eğrisini seçimine bağlıdır. Talep eğrisini esnekler ve firmaların maliyetlerindeki artış tüketicilere yansıtmak daha kolay olacaktır.

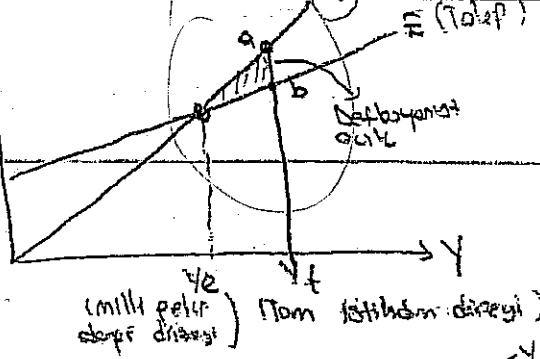
Talep ve maliyet enflasyonunun etkileşimi:

* Gecikmiş grupta sürekli olarak üretim maliyetlerini arttırarak birim verimliliği AS eğrisi sürekli sola doğru kaymaktadır.
 * Aynı zamanda hükümetin de ısratlı olarak arzı arttırmak için sürekli olarak toplam talebi yükselttiği varsayarak AD eğrisi sağa doğru kayabilir.
 * Bu gelişmelerin üretim ve istihdam üzerindeki net etkisi çok kuvvetli olacaktır. Çünkü fiyatlar önemli ölçüde yükseltilir.
 * Bu kaymaların daha hızlı bir şekilde ücret fiyat spiralinin ortaya çıkmasına neden olacaktır.
 * Üreticiler daha yüksek ücret talep edecekler, firmaların maliyetleri arttıracaktır. Aynı fiyatlar daha fazla arttıracaktır. Hükümet de fiyat ve ücret artışlarını daha fazla para basarak destekleyebilir. Bu kaymalar hızlandıkça ücret ve fiyat artışları hızla enflasyon ortaya çıkarır.

* Ücret-fiyat spirali & toplam talep eğrisinin sürekli olarak sağa doğru kayması sürekli olarak arz eğrisinin sürekli olarak sola doğru kayması nedeniyle ücret ve fiyatların birbirini kavayacaktır.

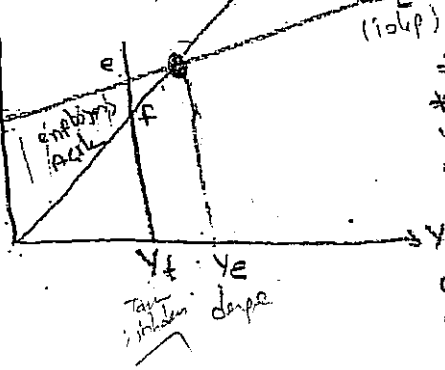
Deflasyonist Açık:

* Eğer milli gelir denge düzeyinin (Yt) altında ise, ekonomi ısratlı olacaktır.
 * Deflasyonist açık AB arasında.

- 1) Eksik istihdam
- 2) Talep yetersizliği
- 3) Ücret düşme
- 4) Stagflasyon
- 5) Resesyona girer

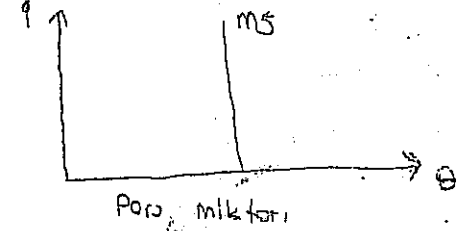
Enflasyonist Açık:

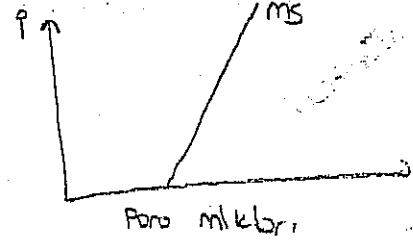
* Eğer tam istihdam düzeyinde toplam harcama milli gelirden fazla talep fazla sorun ortaya çıkar. Ye Yt'ye eşit olur.
 * Burada sorun Yt'nin gerçek üretim tarafı olacaktır.
 * Kısa dönemde gerçek milli gelir bu noktayı aşamaz. Ye dışlanabilir değildir. Dolayısıyla sadece enflasyonist açıldır.
 * EF oranı enflasyonist açıldır.

- 1) Talep enflasyonu
- 2) Fiyatlar yükselir
- 3) Maliyetler yükselir
- 4) Maliyet enflasyonu

Para Arzi ve Faiz Oranı arasındaki İlişki:

* Basit para arzı para arzının faiz oranından tamamen bağımsız olduğunu varsayar Para arzı esnekdir.
 * Eğer para arzı para talebine bağlı olmasaydı, yetkilerce sabit bir para arzı,
 * Hükümet tarafından belirlenmektedir.

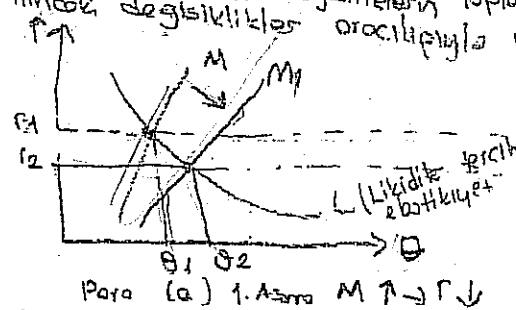

* Keynesçi modeller faiz oranı yükseldikçe para arzının da artacağını söyler.
 Bunun nedenleri: para arzındaki artışın bankaların kredi talebine cevap olarak kredileri genişletme sonucu olabilir. Kredi talebinin artması faiz oranlarını yükseltir, bankalar daha fazla kredi arz etmesini korkulu hale getirir. Faiz oranlarının yükselmesi mevduat sahiplerini cezalandırır, bankalar daha az likidite tutarlar dolayısıyla krediyi artırmaya karar verirler. Bu da para arzını artırır.
 * Eğer para arzının grafikleri para talebindeki artış, faiz oranlarını yükseltir, bu da para arzını artırır. Artı salıncı etkisi vardır.

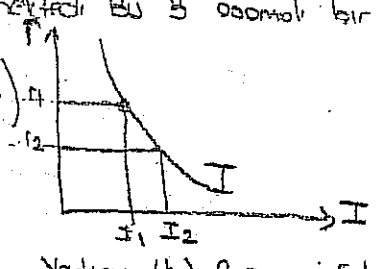
Para Arzındaki Değişmelerin Toplam talep üzerindeki etkileri: Faiz oranını, yansımalar (imp)

Para Arzındaki bir artışın etkisi: Faiz oranını yansımalar (Aktarma Etkisi) (imp)

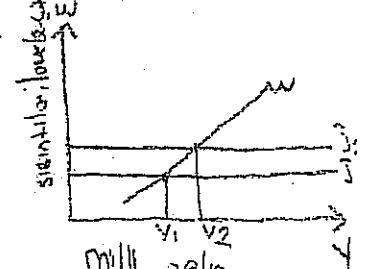
Para arzındaki değişmelerin toplam talep ve milli gelir etkilerine bakılmadan önce, faiz oranındaki değişiklikler aracılığıyla incelenmektedir. Bu 3 aşamalı bir süreçtir.

Para (a) 1. Aşama $M \uparrow \rightarrow r \downarrow$
 * Para piyasasını göstermektedir.
 * Para arzının M'den M'ye yükselmesi, r1 faiz oranında para arzı talebine yol açar, ve faiz oranını r1'den r2'ye düşürmesine neden olmuştur.
 *** Likidite tercihi eğrisinin (L) elastikiyeti artarsa bu durum faiz oranını daha büyük etkiler.

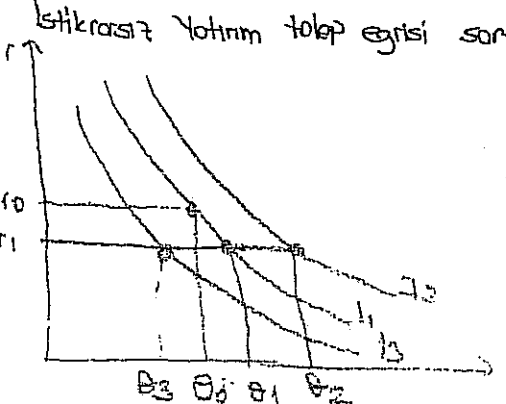

Yatırım (b) 2. aşama: $r \downarrow \rightarrow I \uparrow$
 * Yatırımlarla faiz oranı arasındaki ilişkiyi gösterir. Faiz oranını r1'den r2'ye düşürme, yatırımları I1'den I2'ye artırmaya sebep olur.

Milli gelir.
 * Keynesçi kayıtsız kâğıtsız ilaveler ve standartlar diye tanımlar.
 * Yatırımlardaki bir artış, milli gelire çok daha büyük artışa neden olmuştur (Y1'den Y2'ye).

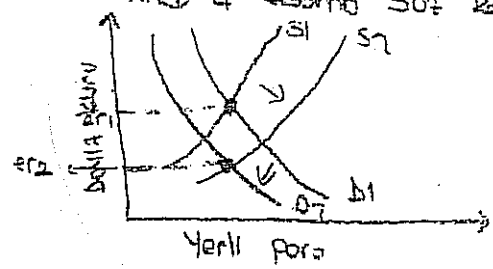
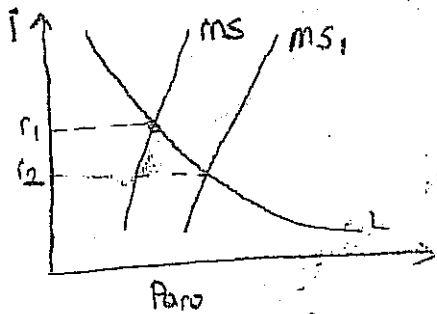
- 1) Yatırım eğrisinin faiz oranına göre eğri olması bu durum yatırımların daha büyük artışlarla yol açar.
- 2) Marginal eğilim eğrisi artarsa ve böylece standartlar fonksiyonu daha yatıklaşır, bu durum milli gelir ve toplam talepte daha büyük gelişmelere neden olur.

Ekstremiz? Yatırım talep eğrisi sertleşince faiz oranı değişikliklerinin etkisi
 * Doğrusal yatırım eğrisinin I1 olduğunu varsayalım.
 * Eğer faiz oranını r0'den r1 indirdiyseniz, Dışarı baktığımızda sabit bir yatırım düzeyi olduğu gibi görünebilir.
 * Eğer firmalar ekonominin resesyonundan çıkıp inatlıca güvenleri artıran yatırım eğrisi I2 kayarak yatırım miktarını artırmaya başlarsa.
 * Eğer firmalar enflasyonun yükselmesini ve bu durumda MS faiz oranlarını yükseltmeye kararlıysa, dışarı baktığımızda güvenlenmiş olarak görünebilir. Yatırım eğrisi I3 kayarak yatırım miktarını artırmaya başlar.

İktisadi Analiz (İMF)

Devlet Kuru Varsıma mekanizması: Faiz oranı mekanizmasını destekleyen bir bozma mekanizmasıdır. Devletin Kuru Varsıma mekanizmasının 4 aşama söz konusu (önemli)

(A) 1. Aşama $MS \uparrow \rightarrow r \downarrow$

* Para arzındaki artış yurt dışı faiz oranlarının r_1 den r_2 ye düşmesini sağlar

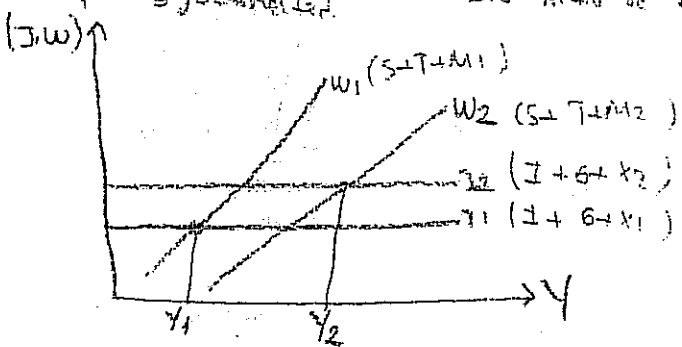
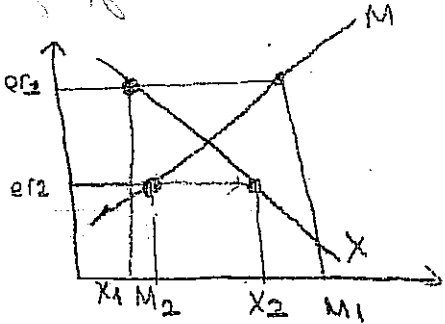
(B) 2. Aşama $r \downarrow \rightarrow S \uparrow, D \downarrow \rightarrow er \downarrow$

* Yurt dışı faiz oranlarının düşmesi nedeniyle ülkeden çıkış eğilimi sermaye çıkışı oranında sermaye girer ise artmıştır

* Devlet piyasasının yerli para arzı oranında yerli para talebi azalmaktadır (S_1 den S_2 ye) Yerli para talebi artmaktadır (D_1 den D_2 ye) bunun sonucunda devlet

* Yerli para arzı artmaktadır. Yerli para arzının Savaş kaymalarına diğer sektörlerin para arzını nedeniyle devletin dışı alımını artırması sonucu dışı para arzı artmaktadır.

İhtisat
İhtisat

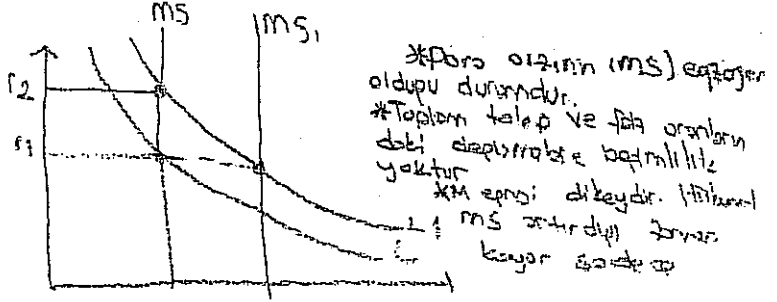
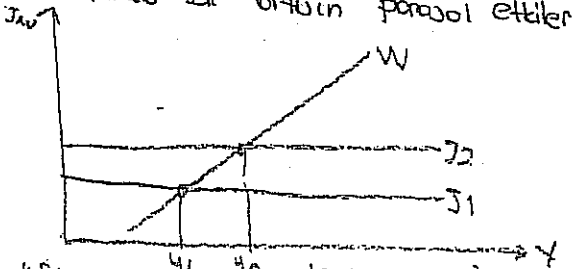

İhtisat İhtisat $er \downarrow \rightarrow X \uparrow, M \downarrow$

* Devletin Kuru Varsıma mekanizması ihracat talebini artırmaktadır. Çünkü yabancılar için bu ülkenin malları daha ucuz hale gelir. * Yabancı mallar ise daha pahalı hale gelir. Yani yabancı mal talebi artmaz. * $r \uparrow$ $M \downarrow$ ödemeler dengesinde cari işlem fazlasına yol açar. Bu fazla dışa faiz oranlarının düşmesiyle sermaye çıkışına ve ülkeden varlık alınmasına neden olur.

* İhtisat $r \uparrow$ ve İhtisat meydana gelir. Bu durumda milli gelirde yavaş yavaş artış görülmektedir.

İhtisatlı bir ortamın parasal etkileri:

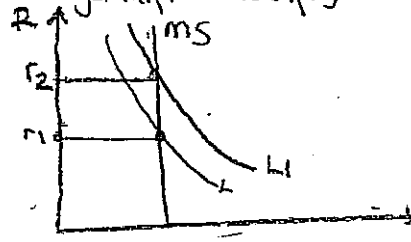
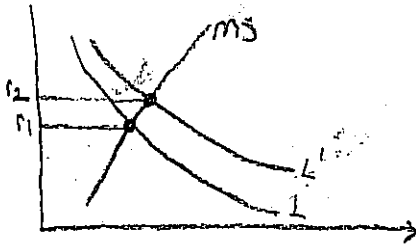
* Ekonomide yatırım hareketlerinin artmasıyla beraber r_1 efrisine r_2 noktasına kayacaktır. Diğer durumlar sabitken $Y_1 \rightarrow Y_2$ olacaktır.

Para piyasası: * r_1 r_2 deki bu artış işlem amaçlı para talebini artırır. Para talebi: L den L_1 e kayacaktır. Eğer M_2 para arzının artmasına izin vermezse faizler r_2 yükseliyor. Ancak M_2 yatırımlardaki artış para arzını M_2 'A' ya getirerek borsalık verileri faiz oranlarının bir dengelenmesini için ne yatırımlarda ne de faizler artmaz. Bu durumda r_1 r_2 ortaya çıkarılmaktadır.

* Ancak yatırımlardaki artış para talebini artırır. Bu artışın sonucu olarak r_1 r_2 noktasına kayacaktır. Diğer durumlar sabitken $Y_1 \rightarrow Y_2$ olacaktır.

Para talebine ilişkin farklı görüşler (önemli): Para arzının (MS) genişlemesine izin verilmeyen genişletici bir maliye politikası uygulanması durumunda ortaya çıkan dışlama etkisinin derecesi 2 farklı şekilde

a) Para talebinin faiz oranı değişikliklerine karşı duyarlılığı (esnekliği):

(A) Keynesçi

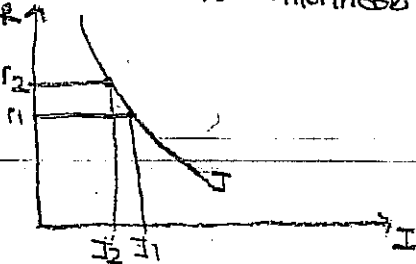
(B) Monetarist

* Eğer para talebi görece esnek ise ilikilde talep eğrisinin L_1 'den L_2 'e Keynesçi faiz oranlarındaki ufak bir yükselmeye neden olur.

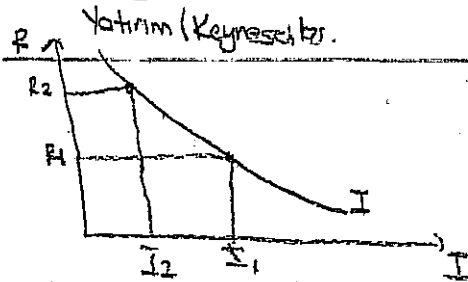
* Eğer para talebi görece inelastik ise para talebindeki ufak artış faiz oranında daha önemli bir yükselmeye yol açar.

*** Keynesçilere göre para talebi monetaristlere göre daha elastiktir. Buna göre de monetaristlerden farklı olarak para talebindeki bir artış faiz oranlarında ilimli bir artışa yol açmaz.

b) Yatırımların faiz oranlarındaki değişimlere karşı duyarlılığı (esnekliği):

* Keynesçilere göre yatırımlar faiz oranlarındaki değişimlere görece olarak duyarlılardır.
* İş adamların umutlarıyla ilgili piyasa ortamı daha fazla etkilidir.
* Gözlemlenen faiz oranlarındaki artış yatırımlarda ufak bir artışa neden olur.

* Monetaristler ise yatırımların faiz oranlarına görece olarak daha duyarlı olduğunu söyler.
* Faiz oranlarındaki bir yükselme yatırım oranlarında önemli bir artışa neden olmuştur.

(Monetarist)

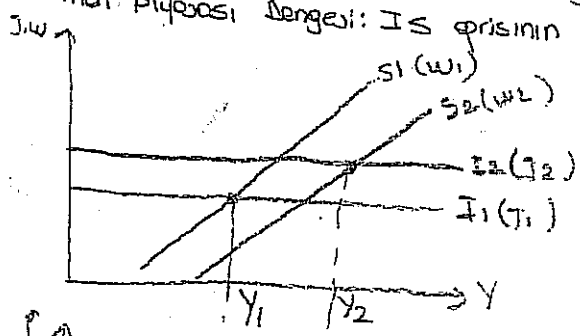
*** Keynesçi durumlarda genişletici maliye politikası sonucunda para talebinde meydana gelen bir artış faiz oranlarındaki kritik bir artış yaratır ve bunun yatırımlar üzerindeki etkiyi daha kritik olur. Böylece ufak bir dışlama etkisi ortaya çıkar veya hiç olmaz. Hatta yatırımları ↑ neden olabilir.

*** Monetaristlere göre faizler büyük ölçüde yükselir ve bunun yatırımlar üzerinde ciddi bir etkiyi olur ciddi bir dışlama etkisi söz konusudur. Bu nedenle hükümetler için bütçe açıklarının kapatılması önemlidir.

** Para arzının bağımsız olarak belirlenmesini eşzamanlı denir. (MS dikeydir sadece hükümet MS artırırsa zaman kapır)
Para arzının toplam talebe göre belirleniyorsa endojendir. Bağımlıdır. Yukarı doğru eğimlidir.
Monetaristlere göre MS eşzamanlıdır. Keynesçilere göre endojendir.

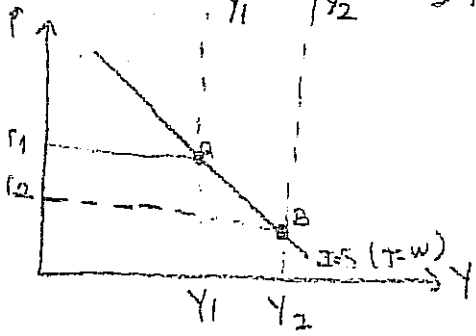
IS-LM Analizi: mal piyasası ve para piyasası modellerinin entegrasyonu

IS (mal piyasası): Mal piyasasının bir orta J düzeyinde dengeye yol açar. İktisadi faaliyetlerin ve fiyatların bir orta J düzeyinde dengeye yol açar. İktisadi faaliyetlerin ve fiyatların bir orta J düzeyinde dengeye yol açar.

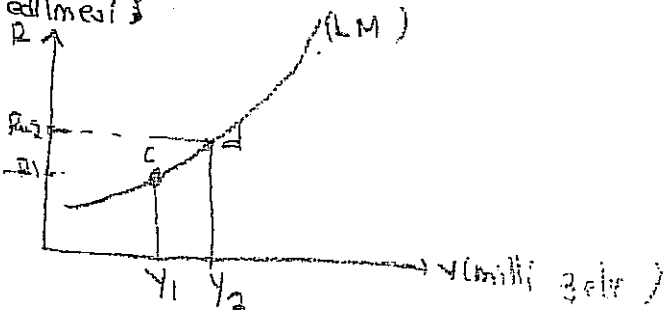
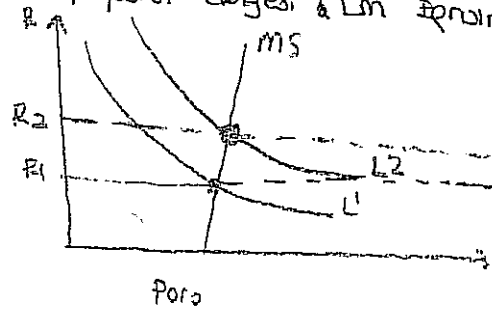
* Başlangıçta faiz oranının r_1 olduğunu varsayalım
 * Hem yatırımların hem tasarrufların faiz oranlarından etkilenir ve diğer şartlar aynı tutulursa başlangıçta r_1 faiz oranında yatırımlar ve tasarrufların eşitliği sağlanmaz. Bu nedenle r_1 faiz oranı ve Y_1 milli gelir düzeyini vermektedir.
 * Faiz oranı düşerse, yatırımları olumlu etkiler ve tasarrufları olumsuz etkiler ve tasarrufların ise r_2 faiz oranına yol açması millî gelir düzeyini Y_2 noktasına getirir.

* mal piyasasında I=S para piyasasında (L=M) eşitli dengeyi gösteren modeldir

LM (para piyasası) eğrisi: para piyasasının kullanılan modelde para talebini (L), para arzını (M) ve onların faiz oranı üzerindeki etkisini gösterir. Para arzındaki bir artış daha düşük faiz oranını gerektirir. Para talebindeki bir artış daha yüksek faiz oranını gerektirir.

Para piyasası dengesi & LM eğrisinin elde edilmesi

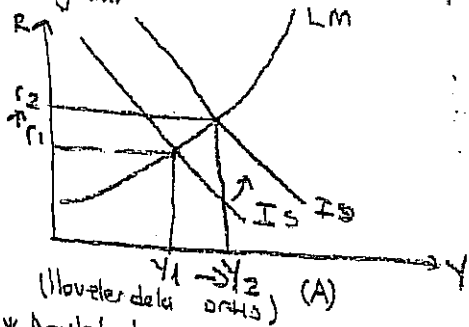

* I. Durumda millî gelir düzeyi Y_1 olduğunda faiz oranı R_1 ve para talebi L_1 olduğunu varsayarsak denge noktasının oluştuğu durumdu. C noktası LM eğrisi üzerindedir. noktasından birini oluşturur.
 * millî gelir düzeyi Y_2 yükseldikçe para talebi artarak L_2 olarak faiz oranı R_2 yükseltilir. Böylece LM eğrisindeki ikinci noktası oluşturulur.
 * LM eğrisi yukarıya doğru eğilimlidir.

Para ve Maliye politikasında IS-LM Analizi

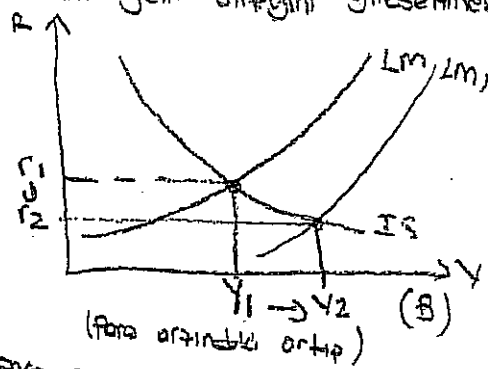
Para ve maliye politikasının IS-LM Analizi

Ekonomiyi genişletmenin önemini ve hükümetin milli gelir düzeyini yükseltmek istediğini varsayalım

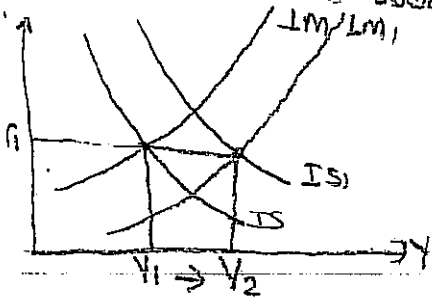
* Devlet harcamalarında ↑ veya vergilerde bir artış olması sonucunda IS sağa kayar ve devlet MS bulunmadığından LM sabit kalır fakat oranları artar.
* Bir miktar dışlama etkisi olabilir

milli gelir düzeyini yükseltmek istediğini

* Para arzı artışı etkisini gösterir. Bu durumda LM eğrisi aşağı doğru kayar. Falt oranları dışarı bu durum yatırım okunu artırır milli gelir Y_2 çıkar

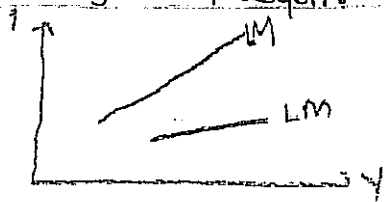
* Hükümetin devlet harcamalarında artış veya vergilerdeki artış para arzını artırarak finanse etmesi halinde ne olacağını gösterir. Falt oranı artmaz. Dolayısıyla dışlama etkisi meydana gelmez. Milli gelir (A) ve (B) den daha fazla olur

*** Bu üç grafikten para ve maliye politikasını birlikte uyguladığımızda bize en etkin sonucu vermektedir

Hem ilaveler hemde para arzında artış.

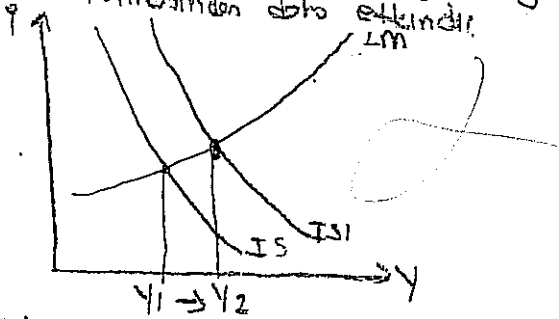
Keynesçi pozisyon:

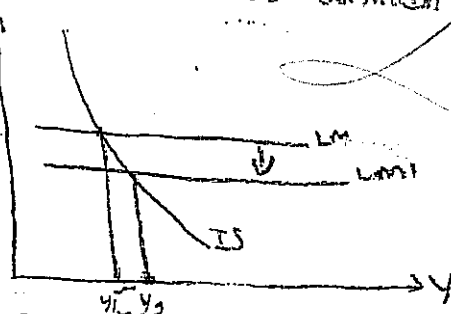
* LM eğrisi qarece yatıktır bunun nedeni spekülatif para talebinin rolünün önemi olmasıdır

* IS qarece diktir çünkü yatırım talebi episi inelastiktir. Bunun nedeni yatırımların falt oranındaki değişimlere cevap vermemesi ve tasarrufların falt oranı değişimlerine cevap vermesidir.

* Bu koşullar altında Keynesyenlere göre toplam talebi kontrol etmek açısından maliye politikası

(A) Genişletici maliye politikası

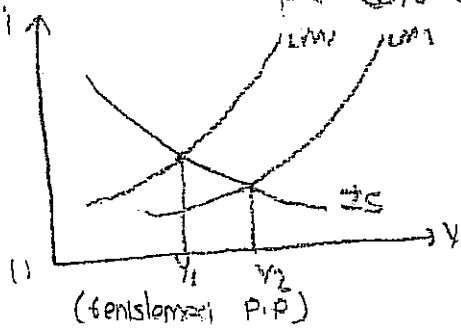
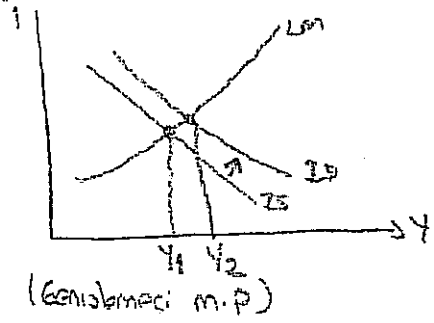
Genişletici para politikası (B)

* Genişletici msp sağladığı milli gelir artışı GPP sağladığı milli gelir artışından daha fazladır.
* Para politikası sayılı kalmaktadır. Çünkü para arzındaki artışlar otomatik olarak para depolarında önemli artışa neden olmaktadır buna ek olarak falt oranlarının kritik bir rolüne ve LM eğrisinde kritik

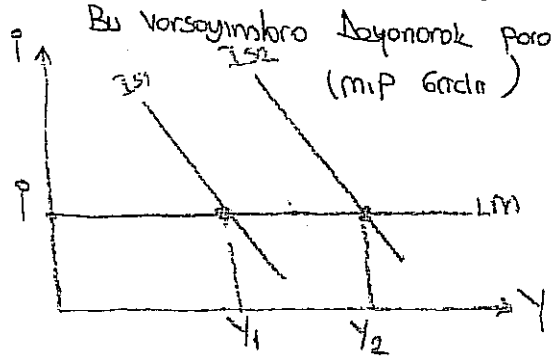
(v) Parasal Pozisyon: (Monetaristler): *LM eğrisi sadece dikeydir. Bunun nedeni para talebinin fiyatı kısırı genel olarak inelastik olmasıdır.

*IS eğrisi sadece yataydır. Bunun nedeni bir çok horemman fiyat duyarlı olmasıdır.

**Bu koşullar altında para politikası maliye politikasına göre daha etkindir.

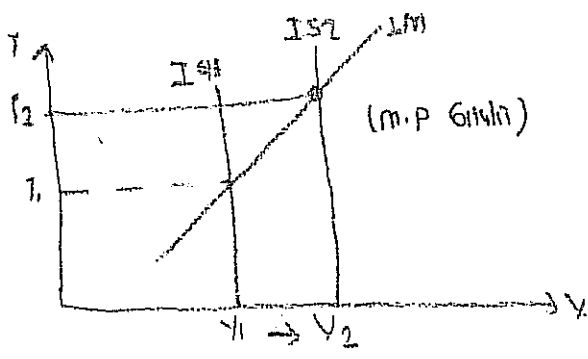

*Dünya etkisi nedeniyle maliye politikası zayıftır. LM eğrisinin dik olmasıyla gösterilebilir.

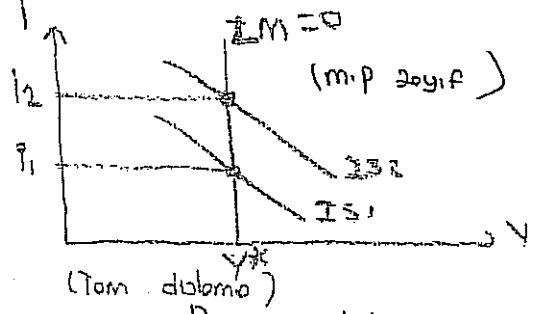

*Likidite tuzağı vardır piyasalara ancak maliye politikalarıyla müdahale edilir. Çünkü LM yapay etki ne paraleldir ve onunla ne kadar müdahale ederseniz edelim fiyatlar bu oranın altına düşmeyecektir. Milli geliri arttırmayacağıdır.
*IS-IS1 sağa kayarsa MG arttırır. MG $Y_1 - Y_2$ diye bir kayma gösterir.
*LM sonsuz esnekdir.

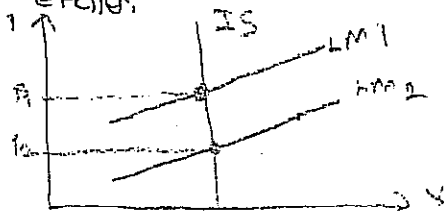
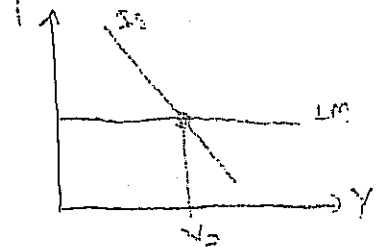
*Maliye politikası daha etkindir. IS1 - IS2 de kaydırarak MG arttırabiliriz.

*Tam dünya ser konusudur. LM esneklik = 0 ser konusudur.
*Bunun m.p etkin değildir çünkü IS-IS1 kaydırırsa bile MG bir artış ser konusu olurdu.
*Para talebi sadece isbim emeli obacı için m.p etkin olmayacaktır.

Para politikasının zayıf etkileri:

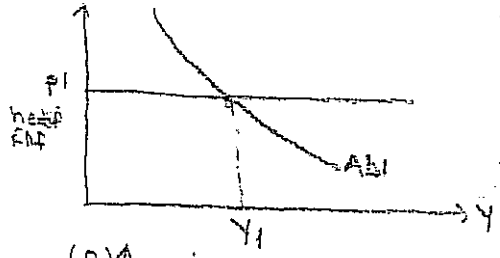
*IS yatay olsaydı P.P etkin olurdu. O halde P.P etkinliği IS-LM eğrilerinin eğimlerine bağlıdır. Para yatırımlar para değil beklentilerle bağlıdır. Bu hem fiyat oranına beklentilerle bağlıdır demektir.

*Likidite tuzağı

*Keynes her neyse

Enflasyon hedeflemesi (Enflasyon hedefi Acısından ADI Eğrisi):

$(P) \uparrow \rightarrow i \uparrow \rightarrow \Delta \downarrow$

- * Eğer enflasyon hedefin üzerindeyse MB reel faiz oranlarını yükseltir. Eğer altında ise reel faiz oranlarını düşürür. Bunun sonucu da toplam talep artar.
- * MB enflasyon hedeflemesi yapmazsa bile ADI eğrisi aşağı eğimli olmayı devam eder. Bunun nedeni enflasyonun yükselmesi için para talebini daha hızlı büyümesine yol açmasıdır. Çünkü insanlar para talebini fiyatları yükselmekle birlikte ayarlamaktadır.
- * Eğer hükümet ya da MB hedefi değiştirir, enflasyon hedef oranına göre kaydırılır.
- * ADI eğrisi sağa doğru kayabilir bunun sebebi vergi indirimleri, hinkri met harcamalarında bir artış, tüketim harcamalarında artış vs.
- * MB hedef faiz oranını değiştirirse eğri kayabilir (ADI).
- * Eğer enflasyon oranı hedeflenenin üzerindeyse MB hedef faiz oranını iktisadi politikası artırır. Eğer MB enflasyon oranı hedeflenenin altında ise iktisadi politikası düşürür.

~~MB~~ $MB = GSHH - Amortismanlar - Dövizli vergiler$

$GSHH = GSYHH + DİP$ Alandan net faktör gelirleri:

$GSYHH = C + I + G + X - M$

$MB = GSYHH + DİP$ Alandan net faktör gelirleri. - Amortismanlar - Dövizli vergiler.

Not: 1) Aiz seküner parasal arzlanmasi 2) Geçerli kılınan talep soku enflasyon bekliyor!
Diploma Etkisi: Bekmeyi unutmak!

ALLAH hepimizin yardımcısı olsun. Dua etmeyi unutmayın.